



## Trygghetskamera - E-tillsyn

### Sammanfattning

Digital fjärrtillsyn menas stöd på distans via någon form av tekniklösning. Digital fjärrtillsyn innebär tillsyn nattetid via webbkamera samt tillsyn under dagtid via kamera och videosamtal. Dessa tjänster kan beviljas efter biståndsbeslut. Syftet är att utöka former för stöd och möjliggöra kvarboende hemma för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning i behov av stödinsatser. Viktigt att den enskilde förstår syftet med insatsen samt kan förstå vad den innebär. Hemtjänsten kan, genom fjärrtillsyn via kamera, göra tillsyn enligt överenskommelse i genomförandeplanen, utan att riskera att störa användaren som vid ett besök av nattpatrull.

För den med beviljad tillsyn som sover oroligt, är lättväckt eller inte vill ha besök i sitt hem är tillsyn via E-tillsyn ett nytt alternativ eller komplement till traditionell tillsyn och helt frivilligt.

En reviderad komplettering skrivs in i socialnämndens riktlinjer Handläggning enligt socialtjänstlagen, äldreomsorg och funktionshinder under avsnittet Trygghet om nya alternativet- tillsyn via E-tillsyn .

Ett informationsmaterial behöver tas fram för den enskildes information och en förankring ske av nya arbetssätt och rutiner till berörda verksamheter.

### Beslutsunderlag

DNR SN 119/2015

Riktlinjer Trygghetskamera i Herrljunga kommun (Dnr: 119/2015)

Reportage om digital natt-tillsyn: <http://www.gotland.se/kunskapsportalen>

Kompendium: Juridiska aspekter välfärdsteknik

### Förslag till beslut

Ändra namnet på trygghetskamera till E-tillsyn.

E-tillsyn upphandling och medföljande kostnader godkänns av Socialnämnden.

Socialnämnden godkänner Alt 2: gällande vem utför E-tillsynen.

Socialnämnden godkänner revidering av "Riktlinjer Trygghetskamera" för att det inte ska kunna vara valbar samt tillägg med att e-tillsyn ska finnas även dagtid via kamera och eller med videosamtal.

Aniko Andersson  
Verksamhetschef Äldreomsorg



## Bakgrund

**Problemformulering:** Sjukvården kräver mer resurser samt att folk blir äldre så krävs det fler stöd för personalen för att kunna ge en anpassad och bra vård för äldre. En viktig resurs för äldre är att de känner sig trygga om dagen och natten, vilket resulterar i att många äldre vill ha dag- och natttillsyn. Hemtjänstens resurser är begränsade, kommunens geografiska upptagningsområde av brukarna är stort och det är begränsat med antal medarbetare.

Vid tillsyn besöks brukare som är utspridda i kommunen, personalen blir då tvungna att köra långa sträckor och för vissa brukare kan det krävas flera besök per dygn. Det kan vara att de har flera tillsynsbesök men även att vissa larmar flera gånger per dygn. Beroende på vad för respons personalen får när de kontaktar brukaren kan det krävas att de åker dit. Det är något som vård- och omsorgsverksamheten vill minimera med hjälp av trygghetskameror, att besök som inte kräver ett fysiskt besök ska kunna ske digitalt.

**Syfte:** med de digitala välfärdstjänsterna är att det ska bli lättare att bo hemma längre, men även att skapa förutsättningar för att kunna komma tillbaka till den egna bostaden efter en sjukhusvistelse.

Att ha tillsyn via E-tillsyn ökar den enskildes möjlighet till självständighet, en trygg närvaro utan att bli störd av främmande personer.

### *Att införa E-tillsyn vilar på följande perspektiv:*

#### Brukarperspektiv:

- En rofylld tillvaro med en ostörd nattsömn som ger förutsättningar för en utvilad morgondag och en bättre vardag för den enskilde.
- Med E-tillsyn skapar vi bättre personalkontinuitet ute hos brukarna samt ger möjlighet att genomföra tätare tillsyn vid behov.
- Stärker självständighet och ger trygghet för den enskilda som har behov av bistånd i form av tillsyn.
- Inom området e-hälsa används olika tekniska lösningar som gör det lättare för äldre personer att bo kvar hemma längre och ändå känna trygghet och omsorg.
- E-tillsyn är en tillsyn utan att störa den enskilde. Det är brukardriven tjänst, där den enskilde har möjlighet att själv bestämma hur och när hen vill ha sin tillsyn utförd

#### Verksamhetsperspektiv

- Herrljunga kommun står inför en demografisk utmaning med ett ökat antal äldre. För att kunna behålla samma goda servicenivå behöver arbetssätten utvecklas. Personalen och händerna ska finnas tillgänglig där det vård- och omsorgsbehov finns
- Bättre resursplanering och minskad stress på arbetet
- Attraktiv arbetsgivare



- Antalet korta besök med långa restider minskar (tidsbesparing)
- Användning av e-tillsyn förenklar för personalen att få information om brukaren och kan snabba göra bedömning om det behövs åkas ut eller kalla på hjälp eller finns inget behov som uppstår.

#### Ekonomiska perspektivet:

- Utifrån den befintliga forskningen observeras en tendens av att automatisera arbetsprocesserna med syftet att spara resurser genom att minska ner arbetskraften. Att ersätta den mänskliga faktorn har blivit mycket vanligare bland produktutvecklande och finansiella verksamheter (Zuboff, 1985). Vidare har vård och omsorg en verksamhet som bygger på relationer och tjänster, där den mänskliga faktorn inte går att ersätta helt med teknik. Trots att det inte finns intresse av att automatisera arbetsprocesser för att minska ner på personal, har resultatet visat ett stort behov av att effektivisera äldrevårdens insatser för att kunna möta den kommande ekonomiska utmaning som verksamheten kommer att ha på grund av en demografisk ökning av den åldrande populationen.
- Automatisering inom äldrevård betyder hushållning av resurser i form av tid och en effektivare resursfördelning för att kunna möta den kommande ekonomiska utmaningen och brist på arbetskraft i verksamheten. Resultatet har visat att vissa arbetssysslor är nödvändiga att ersätta med teknik för att inte riskera brukares vårdgarantier, eftersom resurserna inte kommer att räcka med det skatteunderlag som finns idag

#### Miljöperspektiv

- Om en del av tillsynsbesöken kan utföras med hjälp av välfärdsteknik kommer CO<sup>2</sup>-utsläpp minskas väsentligt. En medelstor hemtjänstverksamhet i Sverige kör ca 160 000 mil per år. Om 25 % av körningen kan sparas in innebär det 38 ton mindre CO<sup>2</sup>-utsläpp per år.

**Nationell eHälsa** handlar om hur framtidens vård och omsorg som helhet ska fungera och förbättras med hjälp av e-tjänster.

Vård- och omsorgssektorn är en av de mest informationsintensiva sektorerna i samhället, och behovet av en välfungerande informationsförsörjning mellan individer på olika nivåer och aktörer är helt avgörande. Med hjälp av sammanhållna och användarvänliga IT-stöd kan informationen presenteras och överföras på ett säkrare och effektivare sätt och säkerställa koordinerade insatser inom hela vård- och omsorgssektorn.

**SKL—Sveriges kommuner och landsting** E-hälsa utvecklar välfärden. Genom att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter kan vi öka kvaliteten, få en mer jämlik vård och använda resurserna mer effektivt.



Länk till Informationsfilm SKL: <http://skl.se/halsasjukvard/ehalsa.1067.html>

### Ekonomisk bedömning

Att införa E-tillsyn som ickevalfri bistånd/tilläggstjänst genererar inte direkt kännbar lägre kostnader till Socialförvaltningen.

Det är även andra aspekter (som tex. Brukarperspektiv, IBIC) med som väger mer än den ekonomiska för att införa E-tillsyn i Herrljunga kommun.

Det finns olika alternativ om vem som utför tillsynen via kamera:

Alt 1.: Hemtjänstpersonal gör det - Eventuella tilläggskostnader är: inköp av androidplattor för personalen för att kunna utföra tillsynen, utbildning till personalen (vikariekostnad).

Alt 2: Extern företag (som tex. sköter trygghetslarmen med) utför tillsynen

Valet av alternativen påverkar också kostnaden för kameran.

Kostnadsuträkningen baseras på informationssamtal från Kungsbacka kommun samt från ett företag som tillhandahåller bla. E-tillsyn tjänst. Kostnaden behöver justeras beroende på utgången av en upphandling.

Kameran/Videokameran hyrs av företaget. Kostnad per kamera ligger mellan 1000.- - 2000.- / månad beroende på antal kameror och vem utför tillsynen.

Antal brukare	Alt.A: Kamera kostnad: 1000.- /månad	Alt.A.: Årskostnad	Alt B: Kamera kostnad 2000.- / månad	Alt. B: Årskostnad
18 st (natt)	18.000.-	216.000.-	36.000	432.000.-

Kostnaden beräknas att kunna bäras av verksamheterna.

DIARIENUMMER: 119/2015  
FASTSTÄLLD: §42/2016-03-29  
VERSION: 1  
SENAST REVIDERAD:  
GILTIG TILL: 2018-12-01  
DOKUMENTANSVAR: Socialchef

# Riktlinje

## *Trygghetskamera*

Beslutsinstans: Socialnämnd  
Dokumentet gäller för: Hemtjänsten, Vård och omsorg

## Innehåll

Bakgrund .....	2
Trygghet .....	2
Tillsyn nattetid via trygghetskamera .....	2
Så fungerar tillsynen.....	2
Kostnad.....	3
Särskilda villkor.....	3
Handläggning och beslut .....	3
<b>Avgränsning</b> .....	3
Verkställighet .....	3
Samtycke .....	5
Överenskommelse .....	6

## Bakgrund

Digital fjärrtillsyn nattetid menas stöd på distans via någon form av teknislösning. Digital fjärrtillsyn innebär tillsyn nattetid via webbkamera. Dessa tjänster kan beviljas efter biståndsbeslut. Syftet är att utöka former för stöd och möjliggöra kvarboende hemma för äldre personer och/eller personer med funktionsnedsättning i behov av stödinsatser. Viktigt att den enskilde förstår syftet med insatsen samt kan förstå vad den innebär. Hemtjänsten kan, genom fjärrtillsyn via kamera, göra tillsyn enligt överenskommelse i genomförandeplanen, utan att riskera att störa användaren som vid ett besök av nattpatrull.

För den med beviljad tillsyn som sover oroligt, är lättväckt eller inte vill ha besök i sitt hem är tillsyn via trygghetskamera ett nytt alternativ eller komplement till traditionell tillsyn och helt frivilligt.

## Trygghet

Kunnig personal arbetar på ett sätt som skapar förtroende och trygghet. Den som känner oro i vardagen kan få en daglig telefonkontakt, trygghetsbesök eller nattetid tillsyn via trygghetskamera. Omfattningen är individuell efter behov och syfte.

## Tillsyn nattetid via trygghetskamera

Webbaserad natttillsyn kan vara ett alternativ eller ett komplement till traditionell natttillsyn i Herrljunga kommun.

Alla uppskattar kanske inte hembesök nattetid och kan bli störda i sin nattsömn när hemtjänstpersonal kommer på besök. Är man lättväckt kan dörrar som öppnas och lampor som tänds vara störande.

De personer som beviljas natttillsyn kan själva kunna välja om de vill att tillsynen ska utföras genom ett personligt besök eller via kamera. För de personer som har flera tillsynsbesök kan kameran ersätta något eller några av dessa besök, utifrån den enskildes önskemål.

## Så fungerar tillsynen

Vid tillsyn via trygghetskamera tillhandahåller och installerar kommunen en webbkamera i sovrummet. Kameran är mörkerseende och bilden rörlig. Ingen ljudavlyssning eller lagring av bildsekvenser sker. Det går heller inte att kommunicera via kameran.

Hemtjänstens nattpersonal utför tillsynen via webbkamera, på de tider som den enskilde och hemtjänsten kommit överens om. Insatsen innebär att personalen kontrollerar att allt är väl. Kameran är bara aktivt på överenskomna tider och all annan tid är tjänsten avstängd och låst.

## Kostnad

För tillsyn via trygghetskamera betalas samma avgift som för ett vanligt hembesök enligt, i Herrljunga kommun fastställd taxa. Någon form av abonnemang krävs hos den enskilde.

## Särskilda villkor

Insatser enligt socialtjänstlagen bygger på frivillighet och förutsätter den enskildes samtycke<sup>1</sup> att larmet installeras. Samtycke kan inte inhämtas från anhöriga, god man/förvaltare eller läkare.

Nattpersonalen kan se om den enskilde ligger i sin säng, om han eller hon verkar lugn eller orolig och om allt i övrigt verkar vara i sin ordning.

## Handläggning och beslut

Behov av natttillsyn utreds i enlighet med Herrljunga kommuns riktlinjer *Handläggning enligt socialtjänstlagen, äldreomsorg och funktionshinder*<sup>2</sup>

Av utredningen ska det framgå den enskildes behov av tillsyn, tillsynens art och vilka åtgärder som kan bli aktuella.

Handläggare har därefter möjlighet att erbjuda den enskilde traditionell natttillsyn eller digital fjärrtillsyn som insats<sup>3</sup>.

Digital fjärrtillsyn ska i första hand erbjudas personer som:

- vanligtvis sover under natten och därmed inte är i behov av aktivt stöd
- är lättväckta
- otrygga med att släppa in andra i sitt hem
- ej kan använda trygghetslarm
- bor med närstående och det finns risk att denna får störd nattsömn.

## Avgränsning

Tillsyn med kamera kan erbjudas generellt upp till två tillfällen per natt. Utifrån enskildas individuella behov kan extra tillsyn ske.

## Verkställighet

Natttillsynen utförs med stöd av kameran inom ett tidsintervall på 30 minuter i anslutning till den tidpunkt som överenskommits. Angivet tidsintervall ska vara mellan klockan 21.00–07.00.

---

<sup>1</sup> Bilaga 1 – blankett Samtycke

<sup>2</sup> Enligt 4 kap 1 § SoL

<sup>3</sup> Insats – fjärrtillsyn via webbkamera



En överenskommelse<sup>4</sup> ska träffas kring hur personalen ska agera om brukaren ej återfinns i sin säng när personalen gör tillsynen. Ska personalen titta igen efter en kort tid eller agera genom att göra ett personligt besök.

I den del av **genomförandeplanen** som anger natttillsynen ska brukarens vanliga nattvanor även framkomma t.ex. nattliga toalettbesök.

Nycklar till bostaden lämnas av brukaren och hanteras enligt gällande nyckelhanteringsrutin *Nyckelhantering inom hemtjänsten*.

---

<sup>4</sup> Bilaga 2 – blankett Överenskommelse

### Samtycke Till montering av kamera

Jag - (namn och personnummer)

.....

Samtycker till att kamera med tillhörande internetuppkoppling monteras i min bostad.

- kamera installeras i min bostad med översikt över min sovplats
- kameran får lova att monteras på väggen om bokhylla ej finns att placera den i
- kameran skall användas till utförande av insatsen webbaserad nattillsyn som jag har beviljats
- kameran är endast aktiv enligt överenskommelse
- kameran kommer att monteras och demonteras genom Vård och Omsorgs försorg
- kameran får inte tas ned eller hanteras oaktsamt.

Jag är medveten om att jag kan återkalla detta samtycke när som helst om jag så önskar.

Ort och datum

.....

Underskrift

.....

Samtycket gäller så länge du har beviljad insats i form av webbaserad nattillsyn.

*Denna samtyckesblankett upprättas i tre exemplar. Ett till den enskilde som sätts in i brukarens pärm under övrigt, ett till vård- och omsorgspersonal förvaring i grupplokalen samt ett till enhetschef för att läggas i personakten.*

## Bilaga 2

### Överenskommelse

#### Detta gäller för natttillsyn hemma hos:

.....

Natttillsynen kommer att ske.....gång/er/natt, med start den.....

Tillsynen görs mellan följande klockslag.....

.....

Om du inte är i sängen vid den avtalade tidpunkten väntar personalen 10-15 minuter därefter görs en ny tillsyn. Om du inte är i sängen åker nattpatrullen ut på ett tillsynsbesök hemma hos dig.

Om tekniken inte skulle fungera vill du att vi:

Utför ett tillsynsbesök på plats i ditt hem

Ej utför ett tillsynsbesök på plats i ditt hem

Ort och datum

.....

Underskrift och personnummer

.....

Namnförtydligande

.....

*Denna överenskommelseblankett upprättas i tre exemplar. Ett till den enskilde som sätts in i brukarens pärm under övrigt, ett till vård- och omsorgspersonal förvaring i grupplokalen samt ett till enhetschef för att läggas i personakten.*